

PATENTBESVÄRSRÄTTENS DOM

meddelad i Stockholm den 31 maj 2011

PARTER

Klagande

JK och TK

Ombud: Peter Bjelkстам
Rådjursvägen 11, 131 42 Nacka

Motpart

Boding Segel AB, 556133-4649

Ombud: Ehrner & Delmar Patentbyrå AB
Box 10316, 100 55 Stockholm

SAKEN

Upphävande av patent på "Linförare till kapell"

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och registreringsverkets (PRV) beslut den 16 april 2008
angående patent nr 0203799-2, se bilaga 1

DOMSLUT

Patentbesvärslätten avslår överklagandet.

EE

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Org.nr
Box 24160	Karlavägen 108	08-450 39 00	08-783 76 37	202100-3971
104 51 Stockholm				

REDOGÖRELSE FÖR SAKEN OCH FRAMSTÄLLDA YRKANDEN

JK och TK (J/TK) ansökte den 20 december 2002 om patent på ”Linförare till kapell”. Patent meddelades den 22 mars 2005. Boding Segel AB gjorde därefter invändning mot patentet varpå J/TK den 6 mars 2007 inkom med nya patentkrav. PRV fann, som det överklagade beslutet får förstås, att patentkrav 1 saknade motsvarighet i grundhandlingarna, att skyddsomfånget för patentkrav 1 utvidgats i förhållande till skyddsomfånget för det meddelade patentets krav 1, att patentkrav 1 inte innehöll bestämda uppgifter, p.g.a. ett oklart begrepp, samt att linföraren enligt bl.a. patentkrav 1 var ny men saknade uppfinningshöjd och upphävde därför patentet.

Boding Segel AB åberopade enligt PRV:s beslut följande dokument:

”Hakar & verktyg”, betecknat ”Bilaga A2”, och ett intyg från Pé Pes Lädervaror AB gällande bilaga A2.

Fotokopior, betecknade ”Bilaga A3” och ”Bilaga A4”, och ett intyg från dels Tyresö Segel- och Kapellvård, dels Roslags Segel. Båda intygen gäller bilaga A3 och bilaga A4.

I Patentbesvärsmålet har Boding Segel AB åberopat endast dessa dokument.

Uppfinningen

I patentets beskrivning anges bl.a. följande om uppfinningen och dess ändamål samt den kända teknik som legat till grund för uppfinningen.

Föreliggande uppfinning avser linförare till kapell, företrädesvis till kapell för att skydda mot regn, fukt, blåst, UV-ljus och mekanisk åverkan i olika sammanhang, företrädesvis till inrullade segel, men även vid andra användningsområden, som t.ex. kapell till fordon, tält, ryggsäckar m.m., vilken linförare underlättar åtdragning av linan genom ett antal linförare, varvid en effektiv åtstramning av kapellet åstadkommes.

Vid förekommande konstruktioner av ifrågavarande slag används idag linförare, vilka är anbringade på kapellet, varvid linan löper genom. Då

en åtstramning av kapellets yta ska ske, dras linan åt vid ett dragställe, varvid kapellets yta sträcks, så att den ej fladdrar i löst tillstånd. Linan löper då genom ett antal linförare, som är placerade på ett flertal ställen jämt fördelade på kapellets yta, där åtstramningen ska ske, varvid linan löper i ett kryssmönster mellan och igenom linförarna. Då kapellet ska användas för att packa in en fock, d.v.s. det främre seglet på en segelbåt, rullas det först in. Idag görs det genom att focken rullas ihop runt en stång, som sträcker sig nedifrån och uppåt längs fockens framkant. Stången roterar kring sin egen axel, varvid focken rullas ihop till en rulle runt stången, som då blir smalare upptill än nedtill. Detta kallas för rullfocks-system. Efter detta ska kapellet täckas över det ihoprullade seglet. Kapellet är utformat i huvudsak som en långsmal rektangulär duk. Ett blixtlås förbinder långsidorna på kapellet, varvid en rörformation skapas, som omsluter rullen. Blixtlåset tillslutes därefter, då kapellet är på plats, varvid seglet är inpackat. Linförare av typen schackel används här i dagens konstruktioner, vilka är gjorda för att användas i andra sammanhang, varför dessa ej helt passar för detta ändamål. Denna typ av linförare uppvisar en förankringsdel och en ögla, som är rörligt anbringade vid varandra. Förankringsdelen är anbringad vid kapellets yta medelst en infästning. Linorna löper genom öglorna vid en framsida av kapellet och bildar kryssmönstret, varvid friktionspunkter skapas vid öglorna, som nöter på linan. Linan dras åt och kapellet stramas åt över det inrullade seglet. Nackdelen med denna konstruktion är, att öglorna vid friktionspunkterna ger alldeles för stor nötning mot linan då linan dras åt. Öglan har för liten anläggningsyta och för skarpa kanter mot linan. Friktionen gör att kapellet ej blir tillräckligt åtstramat. Detta gör i sin tur att kapellet fladdrar för väder och vind, varvid schacklarna rör sig fram och tillbaka, så att kapellets yta utsätts för stor mekanisk åverkan, varvid hål uppstår i kapellet, som orsakar vattenläckage, varvid seglet blir möjligt av fukten och därmed förstört. Likaså är öglorna anbringade allt för långt från kapellets yta på grund av att förankringsdelen är för hög varvid en lång hävstång erhålls då linan dras åt, vilket gör att infästningen mot tyget påfrestas av en vridning av infästningen, som också skadar kapellet samt att linförarna riskerar att lossna från kapellet. Eftersom dagens konstruktioner ger för hög friktion, stramar linan mycket hårdare närmast dragstället, där linan dras åt, än vid linförare längre bort från detta dragställe, varvid åtstramningen här blir otillfredsställande och fladdret desto större vid detta ställe. Eftersom

focken är som smalast upptill längst från dragstället, då den är inrullad, behövs en större åtstramning på detta ställe. Det blir svårt att åstadkomma denna åtstramning med dagens teknik, eftersom friktionen i ett antal linförare tagit mycket dragkraft från linan innan dragkraften når längst upp på kapellet.

Ett syfte med föreliggande uppfinning är att eliminera de nackdelar som finns med ovannämnda konstruktioner, genom att ge linförare en kanal som sträcker sig i huvudsak parallellt med kappellets yta, varvid linan löper lättare genom linföraren.

Yrkanden

J/TK har vidhållit patentet med patentkrav som inkom den 18 juni 2008.

Uppfinningen definieras i det självständiga patentkravet 1 på följande sätt.

Linförare för anbringning på ett kapell (1) för täckande av segel och företrädesvis minst ett inrullat sådant i och för skyddande av seglet mot regn, fukt, blåst, UV-ljus och mekanisk åverkan, vilken linförare (3) uppvisar en kanal (15) som helt eller delvis omsluter åtminstone en genom densamma förlöpande lina (2), vilken lina (2) löper igenom åtminstone två linförare (3) och vilken kanal (15) helt eller delvis omsluter linan (2) och sträcker sig i huvudsak parallellt med kappellets (1) yta (4), varvid linan (2) stramar upp kapellet (2) vid linans (2) åtdragning, *kännetecknad av* att linföraren (3) innefattar en linhållardel (5), som är sammanbyggd med en förankringsdel (10) och uppvisar en infästning (14) för fixering av linföraren (3) mot kapellet (1) och i vilken linhållardel (5) kanalen (15) sträcker sig med minst en böj (21) med en eller flera anläggningsytor (12) längs dess sträckning i linföraren (3) för fördelning av linans (2) tryck vid åtdragningen mot en större anläggningsyta (12) i kanalen (15), varvid linan (2) löper lättare genom kanalen (15) och vilken kanal (15) uppvisar mjukt rundade kanter (13) vid ett område där linan (2) byter riktning vid linförarna (3) samtidigt som förankringsdelen (10) uppvisar en stor anslutningsyta (25) mot kappellets (1) yta (4) för minskad vridning och för bättre förankring av linföraren (3) mot kappellets (1) yta (4) för ytterligare minskning av friktionen vid åtdragningen.

Boding Segel AB har bestritt ändring.

Grunder

J/TK har till grund för sin talan åberopat att patentkrav 1 har motsvarighet i grundhandlingarna, innehåller bestämda uppgifter om vad som söks skyddat och har ett skyddsomfång som inte medför en utvidgning i förhållande till det meddelade patentets skyddsomfång samt att uppfinningen enligt patentkrav 1 är ny och har uppfinningshöjd.

Boding Segel AB har till grund för sin talan åberopat att patentkrav 1 inte innehåller bestämda uppgifter om vad som söks skyddat samt att uppfinningen enligt patentkravet varken är ny eller har uppfinningshöjd.

Utveckling av talan

Parterna har utvecklat sin talan i huvudsak enligt följande.

J/TK

De nya patentkraven har skrivits om på sådant sätt att de anmärkningar som framförts i PRV:s beslut nu beaktats genom bland annat precisering av uppfinningens särdrag i patentkrav 1, som är hämtade dels från tidigare osjälvständiga patentkrav 2 och 3 samt från beskrivningen sid. 4 (övre delen) och sid. 6 (andra stycket).

Beträffande Boding Segel AB:s hänvisningar avser dessa, dels tidigare kända linförare som uppfinningen är avsedd att ersätta samt dels tidigare kända beslag till skor. Inget av de intyg som inlämnats av Boding Segel AB visar att linförare till kapell är förut kända, som är till för att täcka segel, där det oftast är mycket långa längder av segelduk som ska dras ihop medelst genom ett flertal linförare förlöpande linor, varför en så liten friktion som möjligt är nödvändig för att man över huvud taget ska kunna orka eller få ihop ett kapell som sträcker sig över mycket lång sträcka t.ex. över en bom. De problem som uppfinningen löser finns noga preciserade i beskrivningen till detta patents inledning, varför dessa ej torde vara nödvändiga att räkna upp här och dessa problem är icke alls jämförbara med de som eventuellt kan förekomma

vid skosnören till skodon. Med andra ord så hänför sig föreliggande uppfinning till ett nytt användningsområde där en fackman (segelmakare) ej alls med största sannolikhet skulle kunna tänka sig kontakta en fackman på ett helt annat användningsområde (skomakare) för att finna en lösning enligt föreliggande uppfinning. Uppfinningen är således, genom det angivna användningsområdet, ny i förhållande till det anförda beslaget för skor.

Vidare, vad gäller beslaget för skor enligt "Bilaga A2", nr 3, utsätts det endast för krafter från ett skosnöre medan linföraren enligt uppfinningen behöver kunna ta upp betydligt större krafter p.g.a. väder och vind. Om det varit närliggande för fackmannen på området att använda beslag för skor även vid kapell får man fråga sig varför så inte har skett.

Vad gäller linförarna enligt "Bilaga A3" och "Bilaga A4" utgörs dessa av schackel vars öppning, genom vilken linan löper, inte är riktad parallellt med kapellets yta då schacklet är monterat på avsedd plats. Enligt uppfinningen däremot ska linförarens kanal, genom vilken linan löper, vara anordnad att sträcka sig parallellt med kapellets yta. En ytterligare viktig skillnad som uppfinningen uppvisar i förhållande till lösningen med schackel är att den kraft som den uppfunna linföraren utsätts för fördelas på 50 st. stygn, istället för på ett fåtal stygn enligt den kända tekniken, vilket medför en fördelaktigare kraftfördelning och hållbarare konstruktion.

Att Boding Segel AB har använt sig av uppfinningen, som är av enkelt slag, pekar därutöver på att det är en bra och fungerande lösning.

Den teknik som går att utläsa av det av Boding Segel AB anförda materialet leder sålunda enligt J/TK:s mening icke en fackman på respektive användningsområde fram till föreliggande uppfinning.

Boding Segel AB

Det nya självständiga patentkravet som lämnades in i samband med besväret har begränsats genom att bestämmingar från tidigare krav 2 och 3 intagits i kravet. Detta innebär inte att anmärkningarna i PRV:s beslut beaktats, då i beslutet, näst sista stycket, klart anges att "den i de osjälvständiga kraven 2 -4 angivna linföraren bedöms inte heller skilja sig väsentligt från det snörningsbeslag som beskrivs i A2 (3)".

I kravets 1 kännetecknande del har nu införts att "linföraren innefattar en linhållardel, som är sammanbyggd med en förankringsdel och uppvisar en infästning för fixering av linföraren mot kapellet". Detta är helt och hållet förut känt genom den till grund för avslagsbeslutet liggande nyhetshänvisningen A2 (3).

Nästa kännetecken i krav 1 avser kanalen, "som sträcker sig med minst en böj...", vilket också föregrips av nämnda nyhetshänvisning.

Nästa kännetecken, som hämtats från krav 3 "vilken kanal uppvisar mjukt rundade kanter där linföraren byter riktning...". Boding Segel AB tolkar detta uttryck så att kanalen 15 sedd i tvärsnitt är avrundad. Också detta framgår tydligt av den anförda hänvisningen. Det förefaller dessutom vara en självklarhet att vid en linförare utformad för att minska friktion och slitage inte anordna skarpa kanter i linans passageväg.

Slutligen anges som kännetecken i krav 1 att "förankringsdelen skall uppvisa en "stor" anslutningsyta mot kappellets yta för minskad vridning och för bättre förankring av linföraren...". PRV liksom också Boding Segel AB har tidigare påpekat att uttrycket "stor" är oklart och inte utgör något tekniskt särdrag. Oavsett anslutningsytans storlek är detta inte något särskiljande särdrag i förhållande till teknikens ståndpunkt. Vidare är den i patentkrav 1 förekommande uppgiften "större anslutningsyta" oklar vilket medför att patentkravet även av denna anledning inte kan anses innehålla bestämda uppgifter.

Angående frågan om linföraren enligt patentkrav 1 är ny i förhållande till beslaget A2 (3) får det, med beaktande av de i beskrivningen angivna alternativa användningsområdena: kapell till fordon, tält, ryggsäckar

m.m., anses vara tveksamt om det i patentkrav 1 angivna användningsområdet, kapell till segel, medför att uppfinningen uppvisar nyhet i förhållande till känd teknik eftersom uppfinningen, enligt beskrivningen, kan användas även för de alternativa användningsområdena.

Om enda skillnaden mellan uppfinningen och beslaget enligt A2 (3) skulle anses vara att förankringsdelen uppvisar en ”stor anslutningsyta”, så medför denna skillnad inte att uppfinningshöjd föreligger av skäl som redan nämnts.

Den enda skillnad som uppfinningen eventuellt uppvisar i förhållande till vad som är känt genom A3 eller A4 är att ”förankringsdelen uppvisar en stor anslutningsyta”. Denna skillnad utgör inte någon väsentlig skillnad.

Beträffande problemställningen som ligger till grund för uppfinningen vill Boding Segel AB bestämt hävda att den är densamma vid förändret av linor eller snören genom ett flertal linförare i allmänhet, såsom vid kapell av det här aktuella slaget, lastbilskapell, skodon, såsom vinterkängor. I samtliga fall önskar man en linförare med liten friktion och minimalt slitage på den aktuella linan. Vidare är det i alla sådana fall väsentligt att linföraren inte kan förändras i sitt läge så att linan kinkar och linförarens funktion därmed försämras trots den optimala utformningen av själva kanalen. I motsats till J/TK:s påstående i besvärslagan, vill Boding Segel AB bestämt hävda att en fackman som tittar på olika linförare för användning vid ett kapell avsett att skydda till exempel en rullgenua som har en avsevärd längd och därmed ett stort antal linförare, givetvis tittar på de områden där sådana linförare kommer till användning och där samma problem ska lösas. Dessutom kommer alla fackmän i kontakt med området skodon och det är knappast tänkbart att en fackman inom det här aktuella området som kommer i kontakt med föremålet för hänvisningen A2 (3) inte skulle göra kopplingen till sitt eget område.

J/TK

Vad som avses med bestämmningen ”stor anslutningsyta” framgår av ritningarna. Bestämningen ”större anläggningsyta” får förstås utifrån det sammanhang som den förekommer i. Patentkrav 1 innehåller således bestämda uppgifter om vad som söks skyddat.

Övrigt

Muntlig förhandling har hållits.

DOMSKÄL

I 25 § patentlagen (PL) föreskrivs att ett patent, efter invändning, ska upphävas om det omfattar något som inte framgick av ansökan när den gjordes.

I patentkrav 1 förekommer bl.a. följande bestämmningar:

- att linföraren innefattar en linhållardel, som är sammanbyggd med en förankringsdel och uppvisar en infästning för fixering av linföraren mot kapellet
- förankringsdelen uppvisar en stor anslutningsyta mot kapellets yta för minskad vridning och för bättre förankring av linföraren mot kapellets yta för ytterligare minskning av friktionen vid åtdragningen.

Bestämningen enligt den första strecksatsen anger att den i linföraren ingående linhållardelen uppvisar en infästning för fixering av linföraren mot kapellet. I grundhandlingarna finns emellertid inte stöd för annat än att det är förankringsdelen, med vilken linhållardelen är sammanbyggd, som uppvisar infästningen (jfr särskilt grundhandlingarna sid. 6, andra stycket, rad 7-9 och krav 8).

Vad gäller bestämningen enligt den andra strecksatsen framgår av grundhandlingarna (jfr särskilt sid. 4, rad 3-8 och krav 9) att en stor anslutningsyta hos förankringsdelen bidrar, i förhållande till den i beskrivningen nämnda kända tekniken, till minskad vridning och bättre förankring av linföraren mot kapellets yta. För att ”minska friktionen” vid åtdragning anges emellertid linhållardelens kanal vara utformad på visst sätt, se t.ex. sid. 4 i grundhandlingsbeskrivningen. Grundhandlingarna ger därvid inte stöd för att en stor anslutningsyta hos förankringsdelen bidrar till att ”minska friktionen” vid åtdragningen.

Åtminstone de nu nämnda bestämmningarna medför således att vad som anges i patentkrav 1 saknar motsvarighet i grundhandlingarna.

I 8 § PL föreskrivs att patentkrav ska innehålla bestämda uppgifter om vad som söks skyddat. I föreliggande mål är denna grund aktuell för de bestämmingar som i förhållande till patentets krav 1 har tillförts yrkandets patentkrav 1.

I patentkrav 1 förekommer uppgiften att förankringsdelen ”uppvisar en stor anslutningsyta”. I patentet anges emellertid inte någon gräns för när anslutningsytan inte längre kan anses vara stor. Vad som i sammanhanget utgör en stor anslutningsyta är därför oklart. Således medför den aktuella bestämmingen att patentkravet inte innehåller bestämda uppgifter om vad som söks skyddat.

Redan på grund av det anförda ska överklagandet avslås.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 2 (Formulär A)

I avgörandet har deltagit patenträttsråden Per Carlson, ordförande, Anders Brinkman, referent, och Stefan Svahn. Enhälligt.